

gemeente

HEEZE-LEENDE

KADERNOTA

2024-2027

Inhoud

1. Algemeen	3
<i>Aanbieding Kadernota 2024-2027</i>	3
<i>Leeswijzer</i>	4
2. Autonome ontwikkelingen	5
<i>Financieel perspectief 2024-2027</i>	5
<i>Technische richtlijnen</i>	6
<i>Algemene uitkering uit het gemeentefonds</i>	6
3. Beleidsontwikkelingen	7
<i>Programma 1: Dienstverlening en bestuur</i>	7
<i>Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren</i>	10
<i>Programma 3: Samen leven en participeren</i>	16
<i>Overige ontwikkelingen</i>	23

1. Algemeen

Aanbieding Kadernota 2024-2027

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2024-2027 aan. De Kadernota geeft inzicht in het financiële huishoudboekje van de gemeente voor de komende vier jaar waarbij eventuele nieuwe beleidswensen voor zover als mogelijk financieel zijn doorvertaald. De Kadernota is daarmee normaliter primair het document waarin strategische keuzes worden gemaakt voor de toekomst en de integrale afweging van beleid vorm krijgt.

We hebben daarbij getracht beleid zoveel als mogelijk financieel meerjarig inzichtelijk te maken, echter er dienen nog wel keuzes te worden gemaakt. In hoofdstuk 3 treft u een opsomming aan van zowel prioriteitsvoorstellen als keuzevoorstellen. Met name prioriteitsvoorstellen zijn vaak autonoom van karakter en onontkoombaar, u kunt hierbij denken aan indexaties.

Verder hebben we de ontwikkelingen rondom de algemene uitkering op een rijtje gezet. De financiële toekomst van de gemeente is door alle ontwikkelingen wel onzeker. Het college wil gelet op deze onzekerheden met uw raad in gesprek gaan rondom het raadsprogramma om samen richting te geven aan de invulling van de meerjarenbegroting 2024 en verder. We zullen dan ook de begroting opbouwen op basis van de verschillende bouwstenen die nu al bekend zijn of die nog in ontwikkeling zijn. Uitgangspunt is het raadsprogramma. We hebben daarnaast een brede variëteit aan autonome ontwikkelingen, dit zijn ontwikkelingen die hard zijn en ook mogelijk nog een keuze bevatten. Voor de verbonden partijen en de externe aanbieders liggen afspraken grotendeels vast. Verder zijn er personele ontwikkelingen een organisatieontwikkeling en een bestuurlijke visie 2030 deze zijn soms gekoppeld aan wensen nieuw beleid. Daarnaast is er de ontwikkeling van het gemeentefonds.

Deze Kadernota biedt inzicht in de huidige financiële staat van de gemeente. De opbouw is als volgt:

- De startsituatie voortkomende uit de meerjarenraming die is opgenomen in de programmabegroting 2023;
- In hoofdstuk 2 worden de financiële gevolgen van reeds genomen besluiten door de raad in beeld gebracht en wordt ingegaan op de autonome ontwikkelingen (gevolgen CAO, indexatie etc.) waarop we als gemeente geen of nauwelijks invloed hebben;
- In hoofdstuk 3 beschrijven we de beleidsontwikkelingen, zaken die op dit moment niet in de begroting zijn voorzien maar die we, om diverse redenen, redelijkerwijs niet kunnen laten liggen. Het gaat hierbij om onontkoombare ontwikkelingen, maar ook om beleidskeuzes.

Een nadere toelichting op het verloop van het begrotingssaldo treft u onder 'Financieel perspectief 2024-2027' aan. De effecten van de meicirculaire gemeentefonds zijn bij de vaststelling van deze Kadernota door het college nog niet bekend en worden zoals gebruikelijk, indien de meicirculaire tijdig beschikbaar is, als een addendum bij de Kadernota aangeboden.

Hier volgt nadere uitwerking van proces. In het vervolgproces wordt de Kadernota verder uitgewerkt tot de begroting 2024.

Burgemeester en wethouders van Heeze-Leende,

de secretaris,

de burgemeester,

C.G. Klesman-Nacken

P.J.J. Verhoeven

Leeswijzer

Deze Kadernota bestaat uit 2 hoofdstukken:

2. Autonome ontwikkelingen

In dit hoofdstuk komen financiële uitgangspunten en de technische uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2024 aan de orde en worden de effecten van de circulaire gemeentefonds beschreven.

3. Beleidsontwikkelingen

Per programma worden de beleidsontwikkelingen gemeld, die relevant zijn voor de meerjarenbegroting. De wensen hebben we geordend door een lijst met prioriteiten te maken en een keuzelijst.

2. Autonome ontwikkelingen

Financieel perspectief 2024-2027

Het meerjarenperspectief wordt weergegeven vanaf de stand in de begroting 2023-2026 die in november 2023 door uw raad is vastgesteld. Dit is het vetrekpunt voor de Kadernota 2024 waarin onderscheid wordt gemaakt in de financiële ontwikkelingen tussen autonome gebeurtenissen en beleidsmatige ontwikkelingen.

Geprognosticeerd meerjarenperspectief	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2024-2027	-1.345.000	-2.069.000	-302.000	-302.000
Amendement OZB tarief	-138.000	-138.000	-138.000	-138.000
Saldo begroting 2024-2027 definitief	-1.483.000	-2.207.000	-440.000	-440.000
Impact septembercirculaire 2022	-363.000	-359.000	-1.069.000	-321.000
Impact decembercirculaire 2022	169.000	170.000	172.000	156.000
Saldo nagekomen circulaires	-194.000	-189.000	-897.000	-165.000
Ontwikkelingen GRSA2	211.892	211.892	211.892	211.892
Begroting saldo GRSA2 2024 en volgend	458.000	458.000	457.000	419.751
Indexering GGD volgens raadsvoorstel	36.374	44.682	53.285	67.445
Indexering Ergon volgens raadsvoorstel	43.000	62.000	72.000	86.000
Indexering MRE volgens raadsvoorstel	6.000	6.000	6.000	6.000
Indexering ODZOB volgens raadsvoorstel	98.564	98.564	98.564	98.564
Indexering VRBZO volgens raadsvoorstel	45.000	45.000	45.000	45.000
Raadsvoorstel DOSL Kapitaallasten	55.917	55.038	54.159	53.280
Effect raadsbesluiten na begroting 2023	954.747	981.176	997.900	987.932
Indexering (lasten en baten) Pr. 1 en 2	21.142	15.721	16.450	16.423
Aanpassing toeristenbelasting	-25.000	-30.000	-35.000	-40.000
Aanpassing OZB	-148.840	-222.323	-296.255	-326.296
Saldo autonome ontwikkelingen	-152.698	-236.602	-314.805	-349.873
Meicirculaire 2023	N.B.	N.B.	N.B.	N.B.
Saldo na autonome ontwikkelingen	-874.951	-1.651.426	-653.905	33.059

- = Voordelig en + = Nadelig

Technische richtlijnen

Bij de berekening van de begrotingsposten zullen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Rekenrente	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
Loonstijging	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%
Prijsstijging materiële niet-duurzame goederen en diensten	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%
Prijsstijging overheidsinvesteringen	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
Prijsstijging Inflatie, nationale consumentenprijsindex (cpi, %)	3,1%	3,1%	3,1%	3,1%
OZB tarief aanpassing	5,0%	4,0%	3,0%	2,0%

De begrotingssystematiek van de gemeente kent als uitgangspunt deze indexaties. We stellen deze, met uitzondering van de OZB tarief aanpassing, vooraf vast voor 2024 en we bouwen daarna voor de jaren 2025-2027 de begroting per regel op met het betreffende percentage.

We zien de afgelopen maanden dat met name prijzen stijgen waarbij vooral energie en materiaal duurder zijn geworden. De verwachting is dat door toenemende kosten er op sommige begrotingsposten tekorten zullen gaan ontstaan. Deze posten zullen apart in de begroting worden bij geraamd op basis van beschikbare informatie over de betreffende post. Als startpunt worden daarbij de resultaten gehanteerd die uit de bestuursrapportage gaan komen. Verder hanteren we voor reguliere indexaties van derden waaronder aanbieders Jeugd en Wmo, de Gemeenschappelijke Regelingen en wordt de begroting bijgesteld op basis van de afspraken die gemaakt zijn.

Rekenrente

De rekenrente heeft betrekking op de aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden (exploitatie) toe te rekenen rente. Deze rente is bij begroting 2023 berekend op 1,7%. We zullen bij de begroting 2024 nader op dit percentage ingaan.

Loonstijging

De loonstijging wordt gebaseerd op een stijging van 5,2%. Dit percentage komt voort uit de te verwachten loonstijging cao-onderhandelingen 2024. Bij de begroting 2023 is uitgegaan van een loonstijging van 3,6%, op 22 februari 2023 is er echter een loonstijging overeengekomen van gemiddeld 9% voor 2023.

Prijsindexatie

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een algemene prijsindex van 1,5% bij de inkoop van goederen en diensten. Voor de begroting 2024 stellen wij een indexering van 3,1% voor dit is gebaseerd op de inflatie berekend door het CBS kernegevenstabel raming maart 2023 (CEP 2023).

OZB tarief aanpassing

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een minimale aanpassing 1,5% bij de OZB tarieven. Met de huidige prijsontwikkelingen en inflatiecijfers ontkomen we er niet aan om richting om de OZB tarieven aan te passen aan de inflatiecijfers. Voor 2024 schatten we deze in op 5%. De jaren daarna zijn voorzichtig ingecalculleerd met een aflopend percentage.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De recent verschenen Voorjaarsnota 2023 van het Kabinet ademt toekomstige bezuinigingen en andere verdeling van baten en lasten uit. Wij verwachten dat dit een mogelijke (negatieve) invloed heeft op de nog te ontvangen algemene uitkeringen. Dit zal kunnen blijken uit de komende meicirculaire.

3. Beleidsontwikkelingen

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

Prioriteitsvoorstellen	Exploitatie				Investerings			
	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1.1 Bestuur								
Algemene communicatiemiddelen	50.000	50.000	50.000	50.000				
1.3 Openbare orde en veiligheid								
Versterken toezicht & handhaving APV en bijzondere wetten*	65.000	65.000	65.000	65.000				
1.4 Burgerzaken								
Digitale toegankelijkheid websites en applicaties*	15.000	15.000	15.000	15.000				
Subtotaal Programma 1	130.000	130.000	130.000	130.000	0	0	0	0
Wensen nieuw beleid								
1.1 Bestuur								
Avond voor nieuwe inwoners	10.000	10.000	10.000	10.000				
1.6 Overhead								
Meerjarig bestendigen bezetting projecten	65.000	80.000	80.000	80.000				
Regionaal data- en monitoringsysteem voor de woningproductie en voorraad	5.000	5.000	5.000	5.000				
Aanschaf nieuw materieel kleine tractor		2.048	2.018	1.988	17.500			
Totaal Programma 1	210.000	227.048	227.018	226.988	17.500	0	0	0

* = wettelijk verplicht

1.1 Bestuur

Algemene communicatiemiddelen

In het raadsprogramma staan communicatie, participatie en verbinding als belangrijke thema's benoemd én de gemeentelijke organisatie wordt steeds communicatiever. De inwoners vragen ook steeds meer om goed geïnformeerd en betrokken te worden. Dit betekent dat een groot deel van de gemeentelijke activiteiten bestaat uit communicatie voor en met onze inwoners, verenigingen en bedrijven. Daarnaast worden andere manieren van communiceren steeds belangrijker om de doelgroepen te. Het budget dat voor communicatie op de begroting staat, houdt geen gelijke tred met deze ontwikkeling. Willen we op een goede manier invulling geven aan het raadsprogramma, de bestuurlijke en ambtelijke visie en de communicatiestrategie die daaruit volgt, dan is verhogen van het communicatiebudget nodig. Ook de wens c.q. noodzaak tot meer (digitale) participatie met de inwoners maakt een aanpassing van het communicatiebudget wenselijk.

Avond voor Nieuwe Inwoners

De wens is om jaarlijks een ontvangstavond voor de nieuwe inwoners te organiseren. Een informele ontvangst om kennis te maken met het bestuur en ambtelijke organisatie, de verenigingen, winkeliers en andere nieuwe inwoners. Een avond waarop het gemeentebestuur de inwoners ontvangt, toespreekt en vervolgens uitnodigt om de kraampjesmarkt te bezoeken. De kraampjes worden bemand door verenigingen en wellicht ook door

ambtenaren van een paar vak afdelingen. De kosten van deze avond zijn de eventuele huur van 't Perron, de catering, huur van kraampjes plus de personele lasten. De personele lasten betreffen vooral de organisatie van deze avond.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Versterken toezicht & handhaving APV en bijzondere wetten

Voor de uitvoering van het raadsprogramma m.b.t. Veiligheid is het gewenst het toezicht en handhaving te versterken met de focus op het weren van vrachtverkeer uit de kernen, goed functioneren straatinrichting en aanpakken van risicosituaties criminaliteit. Versterken van toezicht en handhaving op het gebied van APV en bijzondere wetten door op deze specifieke aandachtsvelden o.a. intensiever te monitoren en waar nodig actief in te grijpen. Dit is te realiseren door o.a. frequentere inzet van (in te huren) toezichthouders, boa's en juridische ondersteuning op het gebied van APV en bijzondere wetten zoals de Opiumwet en de Alcoholwet m.b.t. verkeer. Een structurele aanpak op deze taakvelden brengt extra kosten met zich mee. Daarnaast zijn de reguliere kosten voor toezicht en handhaving op de APV en bijzondere wetten de afgelopen jaren explosief gestegen vanwege o.a. de flink verhoogde inhuurkosten, schaarste op de arbeidsmarkt, toenemende complexiteit en omvang van casussen. Handhaven met betrekking tot de bestaande inzet en kwaliteit brengt daarmee eveneens extra kosten met zich mee.

1.4 Burgerzaken

Digitale toegankelijkheid websites en applicaties

Bijna alles gebeurt tegenwoordig online. Als overheid hebben we de verplichting om ervoor te zorgen dat onze digitale diensten toegankelijk zijn voor iedereen, dus ook voor mensen met een visuele, auditieve, motorische of cognitieve beperking. De website en applicaties van Heeze-Leende voldoen slechts in de basis aan de toegankelijkheidsrichtlijnen. Om te kunnen voldoen aan de web-richtlijnen, officieel genoemd de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), is er een structurele investering nodig. Met deze structurele investering beheren wij de website en applicaties en trainen wij onze medewerkers om digitale toegankelijkheid te waarborgen voor nu en in de toekomst. Hiermee bevorderen wij de digitale inclusie en bieden wij gelijke kansen aan alle inwoners om gebruik te maken van onze digitale diensten nu en in de toekomst. Dit doen we in samenwerking met gemeenten Cranendonck en Valkenswaard.

1.6 Overhead

Meerjarig bestendigen bezetting projecten

Met de invoering van de Omgevingswet is er voor gekozen om een tijdelijke projectleider aan te trekken. Naar het zich laat aanzien is, mede door de vertraagde invoering van de Omgevingswet maar ook de toename van het aantal projecten (schaalsprong, woningbouwontwikkeling etc.) er behoefte aan een structurele invulling van de functie van projectleider.

Regionaal data- en monitoringsysteem voor de woningproductie en woningvoorraad

Een van de deelopdrachten ter uitvoering van de gesloten Woondeal en van het Regionaal Programma Wonen is om te komen tot een regionaal data en monitoringsysteem voor de woningproductie en -voorraad. Deze woningbouwmonitor moet het, zowel voor de MRE-organisatie als voor individuele gemeenten, mogelijk maken om o.a. te komen tot algemene inzichten in de stand van zaken van de woningbouwopgave en om hiermee verdiepende analyses en inzichten te krijgen in mogelijke risico's en complexiteiten van projecten. Aangezien verschillende partijen een beroep doen op woningbouwdata is het van belang dat er eenduidige betrouwbare data beschikbaar is. Het Stedelijk Gebied heeft al een dergelijk monitoringsysteem). Hierbij zal worden aangesloten. Het technisch inrichten van het hele monitoringsysteem zal voor rekening worden genomen door MRE uit o.a. provinciale middelen. De jaarlijkse abonnementskosten van ca. € 5.000 per jaar moeten door de gemeenten zelf worden betaald.

Aanschaf nieuw materieel kleine tractor

In april 2023 is de nieuwe compact tractor geleverd. Deze compact tractor is geheel op initiatief en participatie van de buitendienst samengesteld. Om deze compact tractor zo multifunctioneel in te zetten binnen de openbare ruimte zijn er een drietal werktuigen gewenst. Door deze werktuigen in te zetten wordt de compact tractor op alle vlakken bruikbaar. Denk hierbij aan het onderhoud van sportparken, maar vooral aan het onderhoud van recreatieve fietspaden. De fietspaden zijn met de compact tractor goed te bereiken en zo goed te onderhouden.

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

Prioriteitsvoorstellen	Exploitatie				Investerings			
	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
2.1 Wonen en bouwen								
Behoeftte onderzoek t.b.v. meerjarige strategie	25.000							
Ecologisch beheerplan gras in de wijk en bermen buitengebied*	50.000							
Onderzoeksmiddelen schaaIsprong	100.000							
2.2 Openbare ruimte								
Onderzoeken en realiseren wandel-fietsverbinding Someren-Sterksel			5.550	5.499	20.000	130.000		
Afwaarderen max snelheid wegen		PM	PM	PM				
Bekostiging schaaIsprong Brainport Samen mee naar de A2		37.000	36.660	36.320	1.000.000			
Beleidsplan openbare verlichting (BPOVL)	70.000	70.000	70.000	70.000				
2.3 Ruimtelijke ordening								
Opstellen gebiedsplannen TLG	75.000							
Verkabelen Hoogspanning Nieuwe Hoeven								
2.4 Milieu								
Personele inzet uitvoering klimaat- en energiebeleid	326.074	329.005						
Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	-326.074	-329.005						
2.8 Recreatie en toerisme								
Ondersteuning Natuurgrenspark de Grootte Heide	32.000	32.000	32.000	32.000				
Grote projecten								
Centrumontwikkeling Heeze gemeentehuisplein en tuin			18.550	18.351	165.000	400.000		
Centrumontwikkeling Heeze herinrichting Kapelstraat en Jan Deckersstraat		3.700	3.666	3.632	200.000			
Subtotaal Programma 2	352.000	142.700	166.426	165.802	1.385.000	530.000	0	0
Wensen nieuw beleid								
2.2 Openbare ruimte								
Verbeteren fietspaden Leenderweg		7.875	7.808	7.740	225.000			
2.4 Milieu								
Verhoging budget inkoop gas en elektra	100.000	100.000	100.000	100.000				
2.8 Recreatie en toerisme								
Skatebaan Leende		9.500	9.380	9.260	100.000			
Toeristisch recreatieve ambities	20.000	20.000	20.000	20.000				
Totaal Programma 2	472.000	280.075	303.614	302.802	1.710.000	530.000	0	0

* = Wettelijk verplicht

2.1 Wonen en bouwen

Woningbehoefteonderzoek t.b.v. meerjarige strategie

Ter uitvoering van het raadsprogramma wordt er een meerjarige strategie uitgewerkt waarin ruimte wordt gezocht voor het realiseren van woningbouw. Tevens is in het raadsprogramma aangegeven dat de behoefte in beeld moet worden gebracht van het aantal sociale huurwoningen in Heeze-Leende. Voor het opstellen van de meerjarige strategie is het ook zinvol om meer inzicht te krijgen in de totale woningbehoefte (incl. sociale huurwoningen) in de gemeente. Hiervoor zal een extern adviesbureau worden ingehuurd.

Opstellen Ecologisch beheerplan in de wijken (wijkgroenstructuur) en bermen buitengebied

Onderzoeken op welke locaties onder beplanting en/of ecologisch beheerde gazons passend zijn. Het onderzoeken waar mogelijkheden liggen voor ecologisch beheer binnen de bebouwde kom komt voort uit het groenstructuurplan en het college uitvoeringsprogramma (CUP). In het kader van integraliteit is er voor gekozen om ook de bermen in het buitengebied mee te nemen in het op te stellen ecologisch beheerplan. Een extern adviesbureau dient ingehuurd te worden om dit ecologisch plan op te stellen. Er dient een visie opgesteld te worden over hoe de gemeente Heeze-Leende zijn gras / bermen in de toekomst wil beheren om maximaal bij te dragen aan de versterking van biodiversiteit. Ecosystemen en biodiversiteit vraagt om maatwerk en een plek wijze aanpak. Er dient onderzocht te worden welke doelsoorten (vogels, insecten et cetera) we willen stimuleren en beschrijven hoe we dat gaan bereiken. Dit kan door omvormen of anders te gaan beheren. Communicatie en participatie zijn belangrijke onderwerpen bij de totstandkoming van het plan. Uit het ecologisch beheerplan zullen maatregelen komen om in de toekomst ecologisch beheer binnen en buiten de bebouwde kom toe te passen.

Onderzoeksmiddelen schaalsprong

Brainport Eindhoven heeft zich de voorbije jaren ontwikkeld tot één van de krachtigste motoren van de Nederlandse economie. De kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainport Eindhoven goed wonen, werken en leven is, zorgt voor een forse groei. Recent werd duidelijk dat de regio veel harder groeit dan verwacht. Er is versneld actie nodig om te voorkomen dat de groei stagneert en de regio vastloopt. Voor planologische inbeelding van deze ontwikkelingen zullen in de beginfase onderzoeken, zoals stedenbouwkundige verkenningen, stikstofberekeningen, verkeersonderzoeken etc. nodig zijn. Om dit mogelijk te maken is een bedrag van € 100.000 noodzakelijk.

2.2 Openbare ruimte

Onderzoeken en realiseren van een recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen Someren en Sterksel

Bij het opstellen en vaststellen van het mobiliteitsplan is de wens naar voren gekomen om de wandel- en fietsverbinding tussen Sterksel en Someren (via de Somerense Heide, aansluitend op Peelven) te verbeteren. Dit is nu een 'missing link' in het recreatieve netwerk. Er is reeds met de gemeente Someren afgestemd. Een verbetering van de verbinding op hun grondgebied is opgenomen in de begroting. Er wordt gestart met het in beeld brengen van de bodemgesteldheid. Samen met de gemeente Someren en grondeigenaren wordt gepoogd om tot aanleg van een half verharding te komen. Daarna moet er een vergunning aangevraagd worden. Vanwege de regelgeving omtrent de stikstofuitstoot wordt niet verwacht dat deze in 2024 verkregen kan worden. De voorbereidingen beginnen echter wel in 2024, doch de uitvoering zal in 2025 plaatsvinden.

Afwaarderen maximum snelheid van wegen

In het vastgestelde mobiliteitsplan is een belangrijk voornemen opgenomen om in de kernen wegen zo veel mogelijk af te waarderen van 50 naar 30 km/u. Hiermee wordt meer ruimte geboden voor langzaam verkeer en verbetert de verkeersveiligheid. In de huidige begroting is al een aantal wegen opgenomen die vanwege herinrichting of reconstructie de komende jaren afgewaardeerd gaan worden. In 2024 wordt geïnventariseerd welke wegen de komende jaren nog meer afgewaardeerd moeten worden. De planning laat het niet toe om meer werken in de huidige begroting toe te voegen. Dit kan wel in de periode erna. Voor het afwaarderen van de wegen is per weg een incidenteel investeringsbedrag nodig. Dit vergt nader onderzoek, waardoor dit onderwerp als p.m. opgenomen wordt.

Bekostiging Schaalsprong Brainport

Brainport Eindhoven is bezig met een indrukwekkende groeispurt. De kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainport regio goed wonen, werken en leven is, zorgt voor een forse groei. Dat resulteert in meer bedrijven, meer banen en meer inwoners. Er is versneld actie nodig om te voorkomen dat de groei stagneert en de regio vastloopt. Hiervoor is een Brainport actieagenda opgesteld. Deze actieagenda is gebaseerd op het document 'Ruimtelijke schaalsprong Brainport' en wordt gebruikt als voorbereiding van het Brainport Meerjarenprogramma

Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) met het Rijk. Het doel is om te komen tot een betere bereikbaarheid voor de Brainport Regio. Het totale pakket kost €1,6 miljard. Het Rijk betaalt 2/3 deel en de regio 1/3 deel. De kosten van de regio worden verdeeld over gemeente, provincie en bedrijfsleven. Het Rijk heeft haar deel al toegezegd. De bijdrage van Heeze-Leende is nu voorzien op € 700.000. Het is nog onbekend wanneer de projecten uitgevoerd worden, hierdoor is het bedrag nog niet opgenomen in de tabel bij programma 2 op een specifieke jaarschijf. Het is in dit stadium nog niet duidelijk wat de exacte meerwaarde van deze maatregelen voor Heeze-Leende is. Wel gaat Heeze-Leende samen met de andere gemeenten in de sub regio Zuid een eigen maatregelenpakket aandragen, waarbij het doel is dat de gehele regio en Rijk hieraan meebetaald.

Samen mee naar de A2

In 2016 is het tracé van de nieuwe ontsluitingsweg vastgesteld. Aan de hand van dit tracé is een kostenraming/projectbegroting opgesteld en is door de gemeenteraden van Cranendonck en Heeze-Leende ingestemd met de financiering. In 2019 is het voorlopig ontwerp vastgesteld en op basis hiervan is de kostenraming bijgewerkt. Hieruit bleek dat de kosten iets hoger lagen dan in de raming uit 2016 (enerzijds waren er meerkosten door prijsstijgingen en toevoegingen, anderzijds waren er minderkosten doordat een wegvak minder aanpassing vroeg dan in 2016 gedacht). In 2023 wordt het voorlopig ontwerp uitgewerkt tot een definitief ontwerp, bestek, bestek raming en definitieve projectbegroting. Vanwege de forse stijging van bouwkosten van de afgelopen jaren en het uitblijven van de bijdrage van Poort 43, waar eerder vanuit gegaan werd, zal een aanvullend gemeentelijk budget nodig zijn om tot uitvoering over te kunnen gaan.

Beleidsplan openbare verlichting (BPOVL)

Het beleidsplan openbare verlichting (BPOVL) is in 2021 geactualiseerd voor de periode 2022-2026. Voordat het plan voor vaststelling kon worden voor gelegd aan de gemeenteraad werd de inhoud ingehaald door de actualiteit. De Europese Commissie heeft een richtlijn aangepast die voorschriften bevat voor de beperking van het gebruik van gevaarlijke stoffen in elektrische apparatuur. Voor de BPOVL houdt dit in dat vanaf februari 2023 PL- en TL-lampen niet meer leverbaar zijn. Ongeveer de helft van het areaal van Heeze-Leende is voorzien van armaturen met deze lampen. Dat zijn een kleine 2.400 st. armaturen. Een defect aan verlichting met deze lampen kan dan in principe niet meer verholpen worden en het armatuur moet vervangen worden. Dit leidt onvermijdelijk tot de nodige investeringen. Deze ontwikkeling heeft verder tot gevolg dat de inhoud van het BPOVL momenteel wordt herzien. Uitgangspunt is om het herziene plan 2024-2028 nog dit jaar aan de gemeenteraad voor te leggen. De investeringen zoals hieronder opgenomen leiden tot volledige vervanging in 2032. Tot en met 2027 € 70.000 per jaar. Vanaf 2028 tot 2032 € 129.000 per jaar. Dit is het meest kostenefficiënte scenario. Het alternatief is om, gelijkmatig verdeeld over de jaren, versneld te gaan vervangen zodat volledige vervanging al in 2030 is gerealiseerd. Die keuze betekent voor de periode 2024-2030 een jaarlijkse investering van c.a. € 120.000 per jaar. Hoewel minder kostenefficiënt, wordt met de keuze voor het laatste scenario direct voldaan aan het Energieakkoord (besparing energieverbruik van 50% in 2030 ten opzichte van 2013) en de doelstelling uit het duurzaamheidsbeleid 'het geven van het goede voorbeeld en versnellen verduurzaming openbare verlichting'. Welk scenario de definitieve voorkeur heeft kan worden bepaald bij de inhoudelijke behandeling van het plan in de raad.

Verbeteren fietspaden Leenderweg

De fietspaden langs de Leenderweg wordt als knelpunt benoemd in het Fietsplan dat in 2016 is vastgesteld. Heeze-Leende wil dat de dorpen en voorzieningen in de gemeente per fiets via een kwalitatief goed fietsnetwerk bereikbaar zijn. Het inrichten van alle routes volgens de passende kwaliteitseisen is een belangrijk onderdeel van het mobiliteitsplan. Dat wil zeggen dat het netwerk voldoet aan vijf eisen: Samenhangend, direct, aantrekkelijk, veilig en comfortabel. De meest comfortabele verharding voor een fietspad is asfalt. De fietspaden langs de Leenderweg zijn nu deels asfalt en deels straatstenen. De totale lengte fietspad van straatstenen is 1.000 m2. Met een investering van € 225.000 is het mogelijk om de stenen te vervangen voor asfalt en daarmee het comfort van de paden te verhogen.

2.3 Ruimtelijke ordening

Opstellen gebiedsplannen Transitie Landelijk Gebied

Voor de in het raadsprogramma opgenomen wens om in te zetten op een integraal en lange termijn perspectief rondom verduurzamen voedselproductie, inpassen klimaatadaptatie, opwek duurzame energie, versterken van biodiversiteit en economische kracht in het buitengebied is in het CUP aangegeven dat we in 2024 in drie gebieden (Vlaamseweg, Hazenhurk en Paaldijk) een gebiedsplan gaan opstellen. Naast de inzet van ambtelijke capaciteit is daarvoor ook ondersteuning door externe adviseurs nodig. Als zodanig staat dat ook opgenomen in het CUP voor 2024 voor in totaal € 75.000.

Verkabelen hoogspanning De Nieuwe Hoeven

Tijdens de Raad Informatie Bijeenkomst 13 februari 2023 heeft de raad uitgesproken verder te willen uitzoeken de kosten, opbrengsten en uitwerkingen van de verkabeling hoogspanning in de nieuwe Hoeven. De hoogspanning zal tussen de masten 114 en 117 onder groenstrook van de Nieuwe hoeven worden gelegd.

Door de verkabeling komt er grond vrij voor de verkoop van enkele kavels in de groenstrook. De kavels worden in overleg met een stedenbouwkundige bepaald, na een eerste studie denken we ongeveer 3.000m² uit te kunnen geven. Na realisatie verkabelen en kavels zal de groenstrook een upgrade krijgen naar park met accenten voor ontmoeting, wandel- en fietsroutes.

De maximale kosten voor de verkabeling worden op dit moment geraamd op 975.000 per km. Het tracé onder de groenstrook van de nieuwe Hoeven is ongeveer 1.050 m. Daarnaast komen er kosten bij voor de aanleg van een park en het bouw- en woonrijp maken van de nieuw te realiseren kavels. De cofinanciering zal moeten komen uit de verkoop van de kavels in de groenstrook van de nieuwe hoeven. Het proces wordt geleid door TenneT. Het hele proces zal pas over minimaal 5 jaar gerealiseerd worden.

Voorafgaand aan de verkabeling vinden ontwerp en basisonderzoeken plaats, gevolgd door stemmingsplan wijzigingen, BO, DO aanbestedingen en planologische procedures. Vanuit de gemeente wordt dit project begeleid door een projectleider. Onderzoeken naar de effecten die magnetische velden hebben afkomstig van bovengrondse hoogspanningslijnen kunnen invloed hebben op de gezondheid. Onderzoeken wijzen erop dat er meer leukemie voorkomt bij kinderen die in de buurt van een hoogspanningslijn wonen. Het magnetisch veld zou daarvoor verantwoordelijk kunnen zijn, maar een oorzakelijk verband is niet bewezen. Omdat er wetenschappelijke aanwijzingen zijn voor een verhoogde kans op kinderleukemie en omdat niet verwacht wordt dat de wetenschappelijke onzekerheid op korte termijn zal worden opgelost heeft voormalig staatssecretaris Van Geel gemeenten en netbeheerders geadviseerd voorzorgsmaatregelen te treffen. Met deze maatregelen kan worden voorkomen dat het aantal kinderen dat wordt blootgesteld aan magnetische velden afkomstig van bovengrondse hoogspanningslijnen, de komende jaren toeneemt.

2.4 Milieu

Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid

Bij de ondertekening van het Klimaatakkoord is als belangrijke voorwaarden gesteld dat gemeenten voldoende uitvoeringsmiddelen krijgen. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft de benodigde middelen gekwantificeerd in haar advies 'van Parijs naar praktijk'. Dit advies laat o.a. zien dat gemeenten 28 nieuwe of (sterk) geïntensiverde taken uit moeten gaan voeren. Het advies laat zien dat de 28 taken naar de vijf pijlers van het Klimaatakkoord zijn gegroepeerd: gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. Naast de basisfinanciering zullen de aanvullende budgetten bepaald worden o.b.v. gemeentelijke klimaatplannen.

In de brief van 22 oktober 2022 gaat minister Jetten verder in op het beschikbaar stellen van uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid. Op basis van deze brief is 27 februari 2023 de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) gepubliceerd. De regeling maakt het mogelijk om de benodigde kennis, expertise of uitvoeringscapaciteit in huis te halen door personele uitbreiding (aannemen of inhuren). Dit kan voor meerdere jaren. De gemeente krijgt zo de tijd om de interne organisatie te versterken voor het uitvoeren van de gemeentelijke klimaat- en energietaken. De uitkering is voor de loonkosten (minimaal 90%) die de gemeente maakt voor de uitvoering van het klimaat- energiebeleid in een van de volgende sectoren:

- gebouwde omgeving
- elektriciteit
- mobiliteit
- industrie
- overige klimaat- en energiebeleid

(sommige vormen van capaciteit, zoals een leidinggevende of een recruiter, vallen niet altijd onder één van de sectoren).

De uitkering moet worden gebruikt voor minimaal 90% van de apparaatskosten (salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel, kosten voor ingeleend personeel, overige goederen en diensten zoals het afnemen van een beleidsonderzoek, een onderzoeksopdracht of bijvoorbeeld voor het inhuren van een omgevingsdienst).

De gemeente Heeze-Leende heeft de mogelijkheid om op basis van de capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid CDOKE de volgende bedragen aan te vragen (aanvraagperiode 3 april 2023 tot 28 april 2023):

2024: € 326.074 (uitbetaling januari 2024; looptijd tot 31 december 2026)

2025: € 329.005 (uitbetaling januari 2025; looptijd tot 31 december 2027)

Via een SiSa verantwoording dient te worden aangetoond dat de uitkering is besteed aan uitbreiding van capaciteit (minimaal 90%) en/of overige kosten die te maken hebben met de uitvoering van het klimaat- energiebeleid (communicatiematerialen, technisch onderzoek en registratiesystemen). Bij niet volledige of verkeerde besteding kan het deel dat niet is besteed of niet rechtmatig is besteed terug worden gevorderd.

Personele inzet uitvoering klimaat- en energiebeleid

Via de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) is het mogelijk om een uitkering voor meerdere jaren te krijgen voor het vergroten van de capaciteit op het gebied van klimaat- en energiebeleid.

Binnen de sector gebouwde omgeving vormt de warmtetransitie (in 2050 dienen alle gebouwen aardgas loos te zijn door o.a. gebouwen voldoende te isoleren) en het zorgen dat er een permanente gedragsverandering ontstaat om het verbruik van energie zo laag mogelijk te houden (besparen) de grootste uitdaging.

Ook in de sector elektriciteit (o.a. realisatie van grootschalige opwek van duurzame energie op zee en land door windmolens en zonnepanelen op daken en in zonneparken) ligt de uitdaging op het vlak van realisatie van duurzame opwekking via zonnepanelen op daken te realiseren in combinatie met de problematiek rondom de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk.

Binnen de sector mobiliteit is de uitdaging om op korte termijn het elektrisch rijden te faciliteren (o.a. realisatie van laadinfrastructuur in de gemeente) en bereikbaar te maken voor alle inwoners (concept van deelauto's).

Om deze processen de komende jaren goed te laten verlopen is vaste personele inzet benodigd door vaste beleidsadviseurs/projectleider(s) duurzaamheid met aandachtsgebieden warmtetransitie (opstellen van een gemeente breed uitvoeringsplan of wijkuitvoeringsplannen en de uitvoering van het plan of plannen), realisering van opwek van duurzame energie (uitvoering), communicatie (gedragsverandering duurzaamheidscampagne Heeze-Leende duurzaam vooruit), en mobiliteit noodzakelijk (de voorkeur gaat uit naar vaste uitbreiding boven inhuur vanwege behoud van kennis voor de gemeentelijke organisatie). De uitkering via CDOKE wordt ingezet voor het aannemen van vast personeel.

Verhoging budgetten voor inkoop van gas en elektra

De gemeente Heeze-Leende koopt samen met andere gemeenten en de Veiligheidsregio duurzame energie (gas en elektra) in voor de gemeentelijke gebouwen, rioolgemalen en rioolpompen, evenementenkasten, verkeerslichten, beveiligingscamera's en openbare verlichting. Het huidig contract loopt af op 31 december 2023. Vanaf 1 januari 2024 dient de gemeente Heeze-Leende te beschikken over een nieuw leveringscontract. De aanbestedingsprocedure loopt inmiddels.

De oorlog in de Oekraïne heeft ervoor gezorgd dat de energieprijzen afgelopen tijd flink zijn gestegen. De verwachting is dat de prijzen voor levering voor gas en elektriciteit veel hoger komen te liggen dan de huidige prijzen. Het is lastig om aan te geven hoeveel hoger. Het is onduidelijk wat de prijzen komende tijd gaan doen. Om deze reden is het voorstel om de budgetten voor levering van gas en elektra met 30% € 330.000 te verhogen voor de komende 2 jaar.

2.8 Recreatie en toerisme

Levering afgesproken ondersteuning aan Natuurgrenspark De Groote Heide

In 2018 is afgesproken in de ALV van De Groote Heide dat iedere gemeente 0.6 fte levert (ongeveer 21 uur). Op dit moment wordt zo'n 8 uur per week geleverd door beleidsadviseur recreatie en toerisme. Er dient dus nog 13 uur extra geleverd te worden. Deze uren zijn niet beschikbaar in de huidige bezetting. Gevraagd hierin wordt dan ook een financiële vorm aan ondersteuning aan De Groote Heide.

Skatebaan Leende

Sinds de coronaperiode in 2021 is op initiatief van een groep kinderen in Leende in samenwerking met jongerenwerk de behoefte aan een speelvoorziening voor oudere kinderen (leeftijd 10-16 jaar) in kaart gebracht. De behoefte aan een speelvoorziening sluit aan bij de wijkscan die in het kader van het onderzoek voor de Grote Speel is uitgevoerd (zie Onderbouwing Programma van Eisen De Grote Speel). Zowel door kinderen, ouders en uit onderzoek blijkt dat de openbare speelvoorzieningen in Leende zijn gericht op jonge kinderen. De afgelopen 2 jaar hebben de kinderen in Leende, met ondersteuning van ouders en begeleiding van jongerenwerk een voorstel voor een speelvoorziening uitgewerkt. Onder de werktitel 'Lint on Wheels' ligt er een voorstel vanuit de groep kinderen om een skatebaan in Leende aan te leggen. De geraamde kosten voor aanleg van deze baan zijn € 100.000 excl. BTW. De opbouw van de kosten is als volgt: leveren en plaatsen toestellen: € 60.000 aanleggen verharde ondergrond € 40.000. De jaarlijkse inspectie- en onderhoudskosten worden opgenomen in de post onderhoud en herstel van de speelruimten.

Binnen Leende zijn zeer beperkte mogelijkheden in het openbare gebied om dit te realiseren. Locatie ideeën die vanuit de inwoners worden aangegeven als een potentiële mogelijkheid zijn ontwikkelgebied Breedvennen of nabij de BMX baan aan de Loofvennen. De haalbaarheid van een locatie moet nog nader onderzocht worden.

Toeristisch recreatieve ambities

De gemeente is het toeristisch recreatief beleid aan het actualiseren. Naar verwachting zullen er hogere doelen gesteld worden om meer bezoekers naar Heeze-Leende te krijgen of de bestaande bezoekers langer te laten verblijven. De ambities zullen worden verankerd in nieuw toeristisch recreatief beleid en het is de verwachting dat deze hogere ambities ook meer kosten met zich mee zullen brengen.

Grote projecten:

Centrumontwikkeling Heeze gemeentehuisplein en tuin

In 2024 gaan we verder met de ontwikkeling van het gebied rondom het gemeentehuis. Voor het plein voor het gemeentehuis maken we een nieuw ontwerp. Het plein wordt deels autovrij en er komt ruimte voor ontmoeten en verblijven in een groene setting (ontwerp € 25.000, en realisatie € 400.000). Het St. Maartenshuis willen we graag behouden. Een onderzoek naar de herbestemmings- en verduurzamingsmogelijkheden is noodzakelijk om het pand duurzaam te behouden voor de toekomst (onderzoek € 40.000). Naast het huidige evenementen/parkeerterrein ligt een particulier perceel. Door dit perceel te verwerven kan het betrokken worden bij de herinrichting van het evenementen/parkeerterrein (€ 100.000).

Centrumontwikkeling Heeze herinrichting Kapelstraat en Jan Deckersstraat

Een belangrijk nieuw onderdeel van de herinrichting zijn de parkeermogelijkheden. Zowel voor bezoekers aan winkels en horeca in het centrum, als voor recreanten. Als zij de auto kunnen parkeren nabij het centrum en vandaar uit kunnen gaan wandelen of fietsen, kunnen we hen gemakkelijker verleiden ook de horeca en winkels in het centrum van Heeze te bezoeken. We zoeken naar mogelijkheden voor parkeren in de zogenaamde 2e lijn en leggen daarvoor een of meerdere terreinen aan (aankoop en inrichting € 200.000).

Programma 3: Samen leven en participeren

Prioriteitsvoorstellen	Exploitatie				Investerings			
	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3.1 Onderwijs								
Inzet NT2-leerkracht primair onderwijs	15.000	15.000	15.000	15.000				
Leerlingenvervoer*	40.000	40.000	40.000	40.000				
Aanpak laaggeletterdheid	10.000	10.000	10.000	10.000				
Integraal huisvesting plan	45.000	45.000	45.000	45.000				
3.2 Jeugd								
Jaarlijkse indexering tarieven jeugdhulp	86.250	86.250	86.250	86.250				
3.3 Maatschappelijke ondersteuning								
Huishoudelijke hulp*	130.463	130.463	130.463	130.463				
Eigen bijdrage Wmo*		-60.000	-60.000	-60.000				
PGB + ZIN Begeleiding*	20.000	20.000	20.000	20.000				
Lokale inclusie agenda*	10.000	10.000	10.000	10.000				
Uitvoeringskosten maatschappelijke ondersteuning	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000				
3.4 Gezondheid								
Verbeteren leefstijl inwoners	37.600	37.600						
Gezond en actief leven akkoord (GALA)	PM	PM	PM	PM				
3.5 Participatie								
Initiatieven bestaanszekerheid*								
Bijdrage Ergon*								
Breed Offensief*	70.000	70.000	70.000	70.000				
3.6 Dorpshuizen								
Dorpshuizen	PM	PM	PM	PM				
3.7 Sport								
Plan Hemelrasten	20.000	20.000						
Plan Groote Speel onderzoek	90.000	PM						
Plan Groote Speel Opwaardering onderhoud	PM	PM						
Subtotaal Programma 3	544.313	394.313	336.713	336.713	0	0	0	0
Wensen nieuw beleid								
3.1 Onderwijs								
Extra inzet VVE-Groep		10.000	20.000	20.000				
Combinatiefuncties	8.000	8.000	8.000	8.000				
3.2 Jeugd								
Af raming individuele voorzieningen	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000				
Invoering landelijke hervormingsagenda jeugdhulp	PM	PM	PM	PM				
Inzetten op preventie jeugd	90.000	90.000	90.000	90.000				
3.3 Maatschappelijke ondersteuning								
Maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk	28.000	28.000						
Indexatiepercentage subsidies maatschappelijke organisaties	26.000	26.000	26.000	26.000				

3.5 Participatie									
Voorzieningswijzer	12.000	12.000	12.000	12.000					
Totaal Programma 3	458.313	318.313	242.713	242.713	0	0	0	0	0

* = Wettelijk verplicht

3.1 Onderwijs

Inzet NT2-leerkracht primair onderwijs

Sinds 2018 wordt in samenwerking met schoolbestuur Eenbes de inzet van een NT2-leerkracht gefinancierd. Sinds september is er eenzelfde constructie met schoolbestuur RBOB De Kempen. Het bedrag waarmee in de begroting rekening is gehouden, is gebaseerd op de exacte kosten die werden gemaakt voor de inzet van de NT2-leerkracht bij Eenbes. Door ook de NT2-inzet bij De Trumakkers (RBOB De Kempen) mede te financieren en door CAO-ontwikkelingen voor het primair onderwijs, is de huidige begroting niet toereikend

Leerlingenvervoer

Door meer leerlingen in het leerlingenvervoer die naar meer verschillende scholen gaan zijn ritten niet altijd te combineren zijn. Met ook nog een indexatie van het tarief van 13%, is de begroting voor 2024 niet toereikend.

Aanpak laaggeletterdheid

In het raadsprogramma is aandacht voor de aanpak van laaggeletterdheid. Via de bibliotheek wordt 6 uur structureel en 4 uur incidenteel (tot eind 2023) inzet gedaan in de aanpak van laaggeletterdheid. Concreet gaat het om de inzet van een taalpuntcoördinator. De wens is om de incidentele inzet structureel te maken, gezien de kansen die er liggen op het gebied van laaggeletterdheid.

Integraal huisvesting plan (IHP)

In 2021 stelde de gemeenteraad het accommodatiebeleid vast. Het IHP is hier onderdeel van. In het IHP zijn opgaven voor de periode 2021-2040 benoemd. In het College Uitvoering Programma (CUP) zijn deze opgaven vertaald in acties voor deze bestuursperiode. Hierbij is geconstateerd dat om tot uitvoer van het IHP te komen, structureel personele uitbreiding (0,2 tot 0,3 fte) en uitvoeringsbudget benodigd is. Het uitvoeringsbudget is daarbij volgend op de personele uitbreiding (als er geen capaciteit is, valt er niets uit te voeren). Om invulling te geven aan het CUP is het dus nodig om de personele uitbreiding en het uitvoeringsbudget vanaf 2024 structureel op te nemen in de begroting. Op dit moment is niet in beeld welk bedrag voor het uitvoeringsbudget structureel geraamd moet worden.

Extra inzet VVE-groep

Op 3 locaties bieden kinderopvang Korein en Norlandia voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan. In de afgelopen jaren is het aantal VVE-indicaties gestegen, waardoor er relatief veel aantal peuters met een VVE-indicatie in een peutergroep zitten. Dit zorgt voor een zware belasting van de pedagogisch medewerkers. Vanuit de NPO-middelen is er het afgelopen jaar extra inzet gepleegd, waardoor de kwaliteit van VVE steeg. Wens is om dit structureel te maken. De precieze invulling wordt in overleg met de kinderopvang bepaald. Het gaat om 4 uur per groep per week, 40 weken, uurtarief van max. € 40, 3 groepen. De verwachting is dat het niet binnen het huidige OAB-budget kan worden bekostigd.

Combinatiefuncties

De gemeente ontving tot en met 2022 via een decentralisatie uitkering € 72.000 voor de inzet van combinatiefunctionarissen op basis van de Brede Regeling Combinatiefuncties. Vanaf 2023 is deze regeling opgenomen in de Brede SPUK, waarbij het beschikbare bedrag voor de combinatiefuncties € 64.000 is. Hierdoor ontstaat er een tekort van € 8.000. De combinatiefunctionarissen worden op dit moment voor het grootste deel ingezet als leerkracht bewegingsonderwijs binnen de basisscholen in onze gemeente. Binnen de nieuwe bestuurlijke afspraken van de Brede Regeling Combinatiefuncties 2023 – 2026 dient de bekostiging van de leerkracht bewegingsonderwijs plaats te vinden vanuit het onderwijs zelf. Voor de looptijd van de huidige Brede Regeling Combinatiefuncties ontwikkelen we een afbouwmodel en heeft het onderwijs tot en met 2026 de tijd om de inzet van combinatiefunctionarissen in onderwijstijd af te bouwen met als doel uiteindelijk de combinatiefunctionarissen alleen voor extra aanbod buiten onderwijstijd, in te zetten.

3.2 Jeugd

Jaarlijkse indexering tarieven jeugdhulp

Jaarlijks worden de tarieven voor jeugdhulp geïndexeerd. Het advies is om in de begroting meerjarig rekening te houden met een indexatiepercentage van 4% voor de tarieven jeugdhulp ZIN (Zorg in Natura) en PGB. Binnen de Regionale samenwerking Samen voor Jeugd wordt de OVA gebruikt voor indexatie van de jeugdhulptarieven. Binnen Samen voor Jeugd hanteren we voor de berekening van de indexatie 2023 een verhouding van 90% OVA loongerelateerd en 10% materiele kosten conform richtlijnen van de VNG. Het indexatiepercentage 2023 voor Samen voor de Jeugd lag voor 2022 op 4,29% en het verwachte meerjarig percentage is 4%.

Aframing individuele voorzieningen jeugd

We zien in 2022 ontwikkelingen die hebben geleid tot een overschot op de individuele voorzieningen: Het aantal jeugdigen in verblijf is afgenomen met 36% ten opzichte van 2022. Binnen de inkoopregio Samen voor Jeugd zijn we met ingang van 1-1-2022 gestart met Product (P) x Volume (Q) financiering van de meer gespecialiseerde jeugdzorg (zoals GGZe, Combinatie Jeugdzorg). Bij het opstellen van de begroting 2022 is op basis van deze nieuwe financiering een inschatting gemaakt van de te verwachten kosten voor deze voorzieningen. De daadwerkelijke kosten vallen in 2022 lager uit dan de verwachte kosten voor deze voorzieningen. Het voorstel is een meerjarig aframing van € 250.000 door te voeren op de individuele voorzieningen. Met deze aframing is de verwachting dat we in 2023 met de onzekerheid ten aanzien van indexatie en instroom jeugdhulp binnen de begroting kunnen blijven.

Invoering landelijke hervormingsagenda jeugdhulp

De landelijke hervormingsagenda jeugd moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel. Het betreft een meerjarige agenda waarbij het Rijk het jeugdstelsel wil verbeteren én de uitvoering wil versterken. De Hervormingsagenda handelt over de volgende thema's:

1. Reikwijdte van de jeugdhulpplicht afbakenen en deze helder positioneren in de bredere context van het sociaal domein
2. De lokale toegang met stevige lokale teams versterken
3. Afbouw residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk
4. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren
5. Verbeteren regionale samenwerking en landelijke contracteren specialistische zorg
6. Eenvoudiger uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten van marktwerking
7. Verbeteren inzicht in het jeugdstelsel met data en monitoring.

De implementatie van de Hervormingsagenda zal binnen Samen voor Jeugd door alle deelnemende gemeenten worden opgepakt. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de eventuele meerjarige financiële impact is op de jeugdbegroting. Het streven van het Rijk is de Hervormingsagenda in de loop van 2023 gereed te hebben.

Regiovisie jeugdhulp Samen voor Jeugd

Doel van de Regiovisie jeugdhulp van Samen voor Jeugd is ervoor te zorgen dat we samen kwalitatief goede en betaalbare hulp blijven bieden die aansluit bij de behoeften van gezinnen. De regiovisie bevat de afspraken binnen de regio over samenwerking die richting geven aan wat de regio samen doet. De basis voor deze regiovisie ligt in de 'Samenwerkingsovereenkomst Samen voor Jeugd', het 'Position Paper Samen voor Jeugd' en het 'Transformatieplan Samen voor Jeugd'. De regiovisie kent 4 ontwikkelopgaves waar we de komende jaren binnen de regio gezamenlijk aan werken:

1. Normalisatie: een brede maatschappelijke dialoog over wat we verstaan onder normaal opvoeden en opgroeien met als doel jeugdhulp te organiseren voor die hulpvragen waar het ook daadwerkelijk voor bedoeld is.
2. Aansluiting Onderwijs-Jeugdhulp: toewerken naar een regionale aanpak rondom collectief financieren van zorg in onderwijstijd
3. Versterken van de lokale toegangsteams
4. Samen leren, ontwikkelen en implementeren: binnen de governance structuur sturen op resultaat en implementatie van de verbetertrajecten die er lopen.

De regiovisies liggen in kwartaal twee 2023 ter besluitvorming voor aan de gemeenteraden van Samen voor Jeugd.

Inzetten op preventie jeugd

Het meerjarig preventief jeugdbeleid is gericht op een jeugdbeleid waarbij we investeren in het kansrijk kunnen opgroeien binnen onze gemeente. Uitgangspunt is dat we investeren in de ontwikkeling van kinderen, in preventie en dat we dreigende problemen bij jeugdigen tijdig in beeld hebben en oppakken. Dit vraagt om een integrale meerjarige preventieve aanpak waarbij gemeente, netwerkpartners, kinderopvang en scholen samenwerken. Uit deze aanpak vloeien initiatieven voort die in de dorpskernen tot uitvoering worden gebracht met een stuk

facilitering/begeleiding vanuit de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn het versterken van ontmoeten, organiseren, faciliteren van collectieve kennis aanrijking, kennisdeling en het aanmoedigen van initiatieven vanuit de dorpskernen ten aanzien van kansrijk opgroeien in Heeze-Leende. Om hier invulling aan te geven is het voorstel vanaf 2024 € 90.000 in te zetten op preventiecapaciteit. Hiermee kunnen we 24u per week een preventiemedewerker inhuren die binnen het sociaal team in samenwerking met de netwerkpartners de initiatieven tot uitvoering brengt: een verbinder die het zelf organiserend vermogen en participatie rondom kansrijk opgroeien binnen onze gemeente versterkt. Met de extra inzet op preventie willen we de druk op individuele voorzieningen op de langere termijn verminderen.

3.3 Maatschappelijke ondersteuning

Huishoudelijke hulp

In de afgelopen jaren is er sprake van een stijging van het aantal gebruikers doordat meer inwoners een beroep doen op deze voorziening in combinatie met een stijging in de tarieven. We zijn in de berekening voor 2024 en de komende jaren uitgegaan van de nu bekende parameters: het gemiddeld aantal uren per gebruiker, het gemiddeld aantal gebruikers (343 gebruikers; 4% > dan het aantal gebruikers in januari 2023) en het uurtarief. Voor de berekening van het uurtarief 2024 is uitgegaan van 3% stijging in het uurtarief t.o.v. uurtarief januari 2023. Op basis van deze uitgangspunten (realistische cijfers van het aantal gebruikers en de uitgaven in 2022), zorgt dit voor een stijging van het de uitgaven in 2024 en de jaren nadien van € 130.463. Belangrijk om te melden dat vooral de uurtarieven, welke onderhevig zijn aan de stijgende CAO / loonontwikkelingen binnen de zorg, lastig te voorspellen zijn. Verder is vanaf 2025 sprake van, de (beoogde) inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp, die waarschijnlijk vanaf 2025 wordt ingevoerd. Of dit effect zal hebben op het aantal gebruikers is nu niet te voorzien. Daarom het advies om kostenraming voor de jaren 2025 en verder stabiel te houden. De ontwikkeling op de eigen bijdrage zijn hieronder beschreven.

Eigen bijdrage Wmo

Om de houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) te verbeteren, voert het kabinet een aantal aanpassingen door in het stelsel. De belangrijkste aanpassing is de invoering van een passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp per 1 januari 2025 waarbij rekening wordt gehouden met de draagkracht van huishoudens. Praktisch betekent dit dat huishoudens met een inkomen boven 185% van het sociaal minimum een hogere eigen bijdrage zullen betalen. Deze hogere eigen bijdrage, meer dan de huidige € 19 per maand, begint bij een inkomen van € 30.000 voor een alleenstaande AOW gerechtigd. Waarbij deze eigen bijdrage, middels een fasering (stijging) oploopt tot maximaal € 255 per maand voor inkomens boven de € 65.000. Voor Heeze-Leende betekent dit naar verwachting een bedrag van € 60.000 euro aan eigen bijdrage. Voorgesteld wordt om dit bedrag als extra baten vanaf 2025 in de meerjarige begroting op te nemen. Ten tijde van het opstellen van de Kadernota is nog niet duidelijk of de hierboven genoemde aanpassing m.b.t. de invoering eigen bijdrage per 1 januari 2025 definitief wordt doorgevoerd.

PGB + ZIN Begeleiding

Uit de uitgaven 2022 en de prognose/berekening voor komende jaren blijkt dat een hoger budget nodig is voor begeleiding door de stijging van het aantal cliënten. Bij de berekening van de meerjarige prognose is rekening gehouden met een indexering van 3%. In deze prognose is geen rekening gehouden met de effecten van de lopende aanbesteding die in 2023 wordt afgerond. Op dit moment is het niet mogelijk om hier een kostenraming van te maken.

Lokale inclusie agenda

Vanuit het raadsprogramma, college uitvoeringsprogramma 2022 – 2026 en beleidsplan Sociaal domein, willen we dat alle inwoners mee kunnen doen. Gezamenlijk met maatschappelijke organisaties, bedrijven en natuurlijk met mensen met een beperking willen we werken aan merkbaar minder drempels waardoor mensen met een beperking kunnen leven, zoals ze dat zelf willen. Hiervoor stellen we in onze gemeente een lokale inclusie agenda op. In de voorbereiding hierop is een bouwstenennotitie opgesteld en deze wordt in 2023 vertaald naar een meerjarige inclusie agenda voor onze gemeente. Jaarlijks zullen we thema's prioriteren binnen de inclusie agenda om op te pakken. Om uitvoering te kunnen geven aan de lokale inclusie agenda is het voorstel om een uitvoeringsbudget van € 10.000 te ramen vanaf 2024 e.v.

Uitvoeringskosten maatschappelijke ondersteuning

Voorheen werden de kosten voor inkoop en contractmanagement BIZOB bekostigd vanuit de begrotingspost 1e lijn loket Wmo/uitvoeringskosten. Deze kosten worden sinds 2022 via het centraal inkoopplan bekostigd. Om die reden kan deze post met € 30.000 worden af geraamd.

Maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk

Cordaad Welzijn verzorgt de maatschappelijke begeleiding van de te huisvesten statushouders in onze gemeente. Jaarlijks wordt vanuit het Rijk de taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders kenbaar gemaakt. Het aantal te huisvesten statushouders is van invloed op benodigde inzet vanuit Cordaad in het kader van vluchtelingenwerk. De taakstelling in 2023 wordt ten opzichte van 2022 in het eerste half jaar van 13 verhoogd naar 20. De verwachting is dat ook in het tweede half jaar de taakstelling op 20 te huisvesten statushouders zal liggen. Hoewel Cordaad werkt met vrijwilligers vraagt een dergelijke ophoging extra coördinatie, maar ook extra professionele inzet. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de taakstelling voor 2024 zal zijn, maar de verwachting is, dat de taakstelling zal toenemen.

Indexatiepercentage subsidies maatschappelijke organisaties

Jaarlijks worden door maatschappelijke organisaties subsidieaanvragen aangevraagd voor de bemensing van het sociaal team en het bieden van o.a. jongerenwerk, vluchtelingenwerk, vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning. Voor 2023 werd in de meerjarenbegroting een indexatiepercentage van 2% gehanteerd. Het voorstel is om vanaf 2024 een indexatiepercentage te hanteren van 4%. Dit in verband met sterk gestegen prijzen op het gebied van lonen, energie en huur. De ontwikkeling van Cao-lonen is aanzienlijk en blijft naar verwachting de komende jaren aanhouden. Zonder een ophoging van het indexatiepercentage kunnen gesubsidieerde voorzieningen, die in het belang zijn van inwoners, in het geding komen. Denk hierbij aan minder inzet jeugd- en gezinsprofessionals, maatschappelijk werk, minder inzet vanuit Cordaad Welzijn etc. Door het hanteren van een indexatiepercentage van 4% is een extra bedrag van € 26.000 nodig. Bij de Voorjaarsnota 2023 wil het kabinet een extra prijsbijstelling uitkeren die terugkijkt naar het jaar 2022. De exacte effecten van deze extra compensatie worden in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt. In de meicirculaire wordt ook de raming voor de loon- en prijsmutaties voor 2023 en 2024 aangepast.

3.4 Gezondheid

Verbeteren leefstijl inwoners

In het raadsprogramma staat draag zorg voor toegankelijke zorg. Om te voorkomen dat mensen afhankelijk worden van zorg willen we investeren in vitaliteit en verbeteren van leefstijl. Op dit moment loopt er een verkenning (samen met HSL net en It's my life) om te bezien of het inzetten van Fitcoins binnen gemeente Heeze-Leende kansrijk geacht wordt in het stimuleren van een gezonde leefstijl van onze inwoners. Investeren in gezondheidspreventie is onderdeel van het raads- en college uitvoeringsprogramma. De missie van Fitcoins is om een gezonde community te creëren. Dat doen we door vele partijen (bestaande netwerken, bedrijven zoals supermarkten, cultuur, educatie en sportorganisaties etc. op het gebied van gezondheid aan elkaar te verbinden en zo ook gezonde keuzes makkelijker te maken. Inwoners kunnen Fitcoins verdienen door te bewegen (wandelen en fietsen en door mee te doen aan sociale, sportieve en educatieve activiteiten). Deze Fitcoins kunnen zij inzetten via een digitale marktplaats in de app voor beloningen zoals gezonde voeding, cadeaubonnen, kaarten voor sport etc.

Gezond en actief leven akkoord (GALA)

Op 3 februari 2023 is GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) ondertekend door VNG, GGD GHOR Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en het ministerie van VWS. In GALA hebben deze partijen gezamenlijke afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden. Met de in GALA gemaakte afspraken wordt een impuls gegeven aan het verbeteren van de gezondheid van inwoners met bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Gezondheidsdoelen binnen GALA vanuit een integrale blik op preventie: terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start), gezonde en fysieke leefomgeving, versterken en verbinden met sociale basis, gezonde leefstijl, versterken mentale weerbaarheid en mentale gezondheid, vitaal ouder worden en domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur. Voor de uitvoering van GALA (maar ook Sportakkoord II) ontvangen we financiële middelen vanuit het Rijk in de vorm van een SPUK uitkering. We kunnen in totaal een bedrag van € 216.932 voor 2024, € 213.327 voor 2025 en € 168.117 voor 2026 aanvragen. Dit betreft voor een deel nieuwe middelen en voor een deel bestaande middelen die we al binnen programma 3 inzetten. Voor de aanvraag van deze uitkering vanaf 2024 en verder dient een integraal plan van aanpak ingediend te worden. In het plan van aanpak moet worden beschreven hoe we de doelen beschreven in het GALA gaan nastreven. De SPUK uitkering dient op basis van een SISA verantwoord te worden.

3.5 Participatie

Initiatieven Bestaanszekerheid

Op 11 april 2023 heeft een raadsinformatiebijeenkomst plaatsgevonden. De memo 'Zicht op regelingen en voorzieningen voor mensen met een relatief laag inkomen in Heeze-Leende – hoe verder' was hierbij leidraad. Tijdens de bijeenkomst zijn regelingen en bijbehorend bereik besproken. Ook zijn verschillende mogelijkheden met voor- en nadelen besproken. Aanvullend zijn aanstaande ontwikkelingen naar structureler landelijk beleid en lokale agenda aan bod gekomen. Uitkomst van deze bijeenkomst was de vraag van de raadsleden om een raadsvoorstel Energietoeslag 2023 voor te leggen. Insteek is een verruiming van de inkomensnorm naar 130%. De bijbehorende kosten, voorzover niet gedekt door Rijksmiddelen, gaan ten koste van de algemene reserve. Het betreft hierbij incidentele kosten (2023) van maximaal € 160.000, afhankelijk van bereik. Daarnaast verwachten we landelijke ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op het te ontwikkelen lokale armoedebeleid. Het Rijk beraadt zich op een meer structurele ondersteuning op het gebied van bestaanszekerheid. Het is nog niet duidelijk wat dit precies in gaat houden en welke uitvoeringsorganisaties hiervoor gekozen worden. Ook is nog niet helder welke bijbehorende budgetten beschikbaar worden gesteld aan de gemeenten. Pas als dit helder is, weten we wat er eventueel aanvullend lokaal georganiseerd kan/moet worden en wat de kosten hiervan zijn. Voorstellen hiervoor zullen landen in een plan armoedebestrijding / bestaanszekerheid. Ook hier kunnen we dus nog niet op vooruitlopen met een financiële vertaling. Vermoedelijk is dit ook nog niet helder ten tijde van het opstellen van de begroting 2024.

Bijdrage Ergon

De afgelopen jaren heeft de bijdrage aan Ergon telkens een steeds groter aandeel uitgemaakt van het participatiebudget. Vooralsnog was het participatiebudget ook toereikend, al nam de ruimte voor inzet van andere producten af. In 2024 verwachten wij dat het niet meer zal lukken deze bijdrage binnen budget te financieren. Hoe hoog het tekort zal zijn is nu nog niet aan te geven. In de bestuurlijke regionale overleggen bespreek maken welke maatregelen getrokken kunnen worden om binnen de beschikbare budgetten te blijven.

Breed offensief

Eind november 2022 is het wetsvoorstel Breed Offensief door de Eerste kamer aangenomen. Het voorstel beoogt wijziging van de Participatiewet, gericht op- vereenvoudigen van de regelgeving rondom het re-integreren van mensen naar werk en om betaalde arbeid aantrekkelijk te maken. De inkomensmaatregelen zijn per 1 januari 2023 van kracht geworden. De overige aspecten van deze wet worden per 1 juli 2023 van kracht. We zijn bezig met de voorbereidingen om te komen tot een nieuwe verordening. De intentie is om deze maatregelen in de zomer in te laten gaan. Voor de inkomensmaatregelen ramen we € 20.000. Voor de re-integratie maatregelen gaan we uit van € 50.000. Er zijn nog geen middelen bekend voor het breed offensief. We verwachten dat er rijksmiddelen beschikbaar komen maar of dit zo is en wat de hoogte zal zijn is nog onbekend.

Voorzieningen Wijzer

In het college uitvoeringsprogramma is de Voorzieningen Wijzer opgenomen. Door middel van een persoonlijk gesprek en de inzet van een applicatie wordt gekeken op welke voorzieningen iemand recht heeft, die tevens worden aangevraagd. Door de inzet van de Voorzieningen Wijzer gaan we het niet-gebruik van voorzieningen tegen. Dit levert gemiddeld € 500 per huishouden op jaarbasis op. Het is daarmee een preventief instrument om armoede te bestrijden. In 2023 is de start met de Voorzieningen Wijzer gemaakt. Om de inzet van de Voorzieningen Wijzer meerjarig financieel te borgen, wordt voorgesteld deze structureel op te nemen in de begroting vanaf 2024.

3.6 Dorpshuizen

Dorpshuizen

De raad heeft bij amendement op 6 februari 2023 gevraagd om een onderzoek naar de exploitatie van de dorpshuizen. De raad heeft daarbij opdracht gegeven om met het bestuur van het dorpshuis De Schammert te komen tot afspraken voor een passende bedrijfsvoering. Wat betreft 't Perron de mogelijkheid tot aankoop van het gebouw te onderzoeken. Voor het Valentijn willen we tot een plan van eisen komen met betrekking tot renovatie en verduurzaming. Daarbij meerjarig een stabiele balans bereiken tussen kosten en maatschappelijk rendement bij de dorpshuizen en deze optimaal inzetten voor onze inwoners. En te komen tot een heldere beleidslijn voor de drie dorpshuizen en de bedrijfsvoering te professionaliseren. Daar waar nodig wordt een voorstel aan de raad voorgelegd voor aanpassing van de structurele subsidiering.

Wat er uit dat onderzoek komt is op dit moment onduidelijk, een financiële vertaling is nu niet aan te geven, vandaar een PM post.

Naast het lopende onderzoek, dat op dit moment onze volle aandacht heeft, zijn er nog elementen die nu nog niet te bepalen financiële gevolgen hebben, waar we uw raad wel in mee willen nemen. Voor de Schammert primeert het onderzoek, waar de bedrijfsvoering onderdeel van is. Bij Valentijn loopt al langer een onderzoek naar de rol die Valentijn vervult voor Sterksel. Daarvoor heeft het bestuur samen met de dorpsraad een aanzet tot een Programma van Eisen opgesteld, dat de gemeente verder met hen gaat invullen en onderzoeken. Bij Perron loopt op dit moment een onderzoek naar de mogelijkheid tot koop van het pand, dat verloopt via een separaat besluitvormingstraject.

3.7 Sport

Plan Hemelrasten

In het raadsprogramma is een Plan Lambrek voor sportpark de Hemelrasten opgenomen. Om daar via burgerparticipatie invulling aan te geven wordt over de jaren 2024 en 2025 gevraagd om budget voor inzet van een adviesbureau. Doel is oplevering van een gecombineerd visie op het sportpark en een deel uitvoeringsprogramma. Middelen die te zijner tijd nodig zijn voor de uitvoering vloeien voort uit die twee stukken en worden later opgenomen.

Plan Groote Speel

In het raadsprogramma is een plan voor sportpark de Groote Speel opgenomen. In Q1 2023 is met de gebruikers een eerste startnotitie opgeleverd, dat we door willen ontwikkelen naar een visiedocument voor het sportpark. Daarnaast wordt er budget gevraagd voor onderzoek naar de verkeers- en parkeerproblematiek. Voor het opstellen van het visiedocument in 2024 vragen we € 20.000. Voor onderzoek naar (gedragsgerichte) aanpak van de verkeers- en parkeerproblematiek bij het sportpark vragen we € 70.000 in 2024. Voor opwaardering onderhoud recreatievelden en plaatsing/inrichting van het sportpark voor ongeorganiseerde sport nemen we voor 2024 en 2025 een PM post op.

Overige ontwikkelingen

Wet Schuldhulpverlening

Het Rijk bereidt een wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening voor. Doel is de werking van de wet te verbeteren, o.a. door introductie van een 'pauzeknop' op de incasso van vorderingen. Ook naar het verkorten van looptijd van trajecten (nu 3 jaar, naar verwachting 1,5 jaar) en het verruimen van het inzetten van saneringskredieten (overzichtelijker voor schuldenaar) wordt gekeken. Verder wordt gezocht naar versterking van vroeg signalering en preventie. Daarnaast is een initiatiefwetsvoorstel ingediend in de Tweede Kamer. De voorgesteld 'Schuldenwet' beoogt de huidige drie sporen: wettelijk traject, minnelijk/gemeentelijk traject en schuldhulpverlening door bewindvoerders te bundelen in één gemeentelijke stroom met meer bevoegdheid voor de gemeente. Hoe de behandeling in het parlement gaat verlopen is nu niet te overzien. Dat geldt ook voor de inschatting van de financiële effecten.

Plan Stedelijk Water 2023-2027

Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) is geactualiseerd naar een Plan Stedelijk Water. In de afgelopen planperiode is gebleken dat we fors meer areaal aan riool hebben. We hebben 30% meer vrij vervalriolering dan we in 2016 (in beeld) hadden. Het grotere rioolareaal heeft grote gevolgen voor de toekomstige kosten van exploitatie en vervanging. Deze kosten worden hoger dan eerder aangenomen. Het voorkeurscenario voor de planperiode 2023-2027 is "klimaat adaptief en robuust". Het plan anticipeert op de veranderende weersextremen waar we mee te maken hebben en zorgt er daarnaast voor dat de basis op orde blijft en het riolsysteem op een goede wijze blijft functioneren. De financiële doelstelling van het voorkeurscenario is om geen nieuwe kapitaallasten te laten ontstaan. Dit voorkomt aanzienlijke rentelasten en renterisico's, maar betekent wel dat we op korte termijn moeten beginnen met het laten stijgen van de rioolheffing. De rioolheffing stijgt van € 252,60 in 2023 naar € 298,23 in 2024. Deze stijging bestaat voor circa € 30,00 uit klimaatadaptatie en circa € 20,00 komt voort uit het grotere rioolareaal.

Vervangen van wegen

Gezien de leeftijd van het wegenareaal van Heeze-Leende en de verantwoordelijkheid die we als gemeente daarover hebben, is het vervangen van wegen een belangrijke en urgente opdracht geworden. Vervangen van wegen is een onregelmatige cyclus. Leeftijd is een belangrijke indicator maar het besluit om wegen daadwerkelijk te gaan vervangen hangt af van uiteenlopende factoren, zoals: slijtage, maatschappelijke wensen, reconstructie of door overlap met andere disciplines.

Eind 2021 is het geactualiseerde beheer- en beleidsplan wegen 2022-2026 vastgesteld. Daarmee is er in de begroting een structureel investeringsbudget wegen van € 400.000 per jaar opgenomen. Dit bedrag is in feite niet genoeg om de totale, steeds terugkerende kosten voor vervanging te dekken. Daarnaast brengt de begroting slechts de kapitaallasten van deze investering in beeld.

Het vormen van een reëel beeld van de benodigde investeringen en gevolgen die daarmee samenhangen is complex. Het jaar 2024 willen we gebruiken om dit beeld te vormen. De kosten voor dit onderzoek kunnen worden gedekt uit de posten voor inspectie en advisering zoals deze reeds zijn opgenomen in de begroting.

Deelmobiliteit

Deelmobiliteit gaat voorbij aan het traditionele bezit van een auto, fiets of elektrische scooter. Reizigers betalen alleen voor het gebruik van het vervoermiddel en het aantal kilometers dat ze maken. Op de bestemming parkeren ze hun transportmiddel en kan de volgende gebruiker op pad. Deelmobiliteit vermindert de parkeerdruk en CO₂-uitstoot in de kernen. De voornaamste deelmobiliteitsconcepten zijn de deelauto (o.a. GreenWheels, Mywheels en Sixt), elektrische deelscooter (o.a. GO Sharing, Check en Felyx) en deelfiets (ov-fiets). Ze staan verspreid door de kernen op makkelijk toegankelijke openbare locaties. Dat zijn mobiliteitshubs en vaste parkeerplekken (station-based) of een willekeurige plek waar ze zijn achtergelaten door de vorige gebruiker (free-floating). De gemeente zal haar rol in deze ontwikkeling moeten zoeken en moeten kijken waar en wanneer dit als pilot wordt ingezet.

Extra formatie bestuurs- en managementsecretariaat

In 2023 heeft het bestuur ingestemd met het voorstel om de secretariaten en facilitair terug te halen naar de gemeenten. Hierbij is het de bedoeling dat de formatie incl. middelen budgetneutraal zullen terugvloeien naar de gemeente. Het is dan ook verstandig om direct door te kijken welke taken er in de toekomst allemaal op ons af komen en wat dat betekent vanuit de ondersteuning, in dit geval het secretariaat. Hier is gebleken dat een hogere inzet c.q. capaciteit benodigd is om het secretariaat vanuit één gemeente te bemannen. Tevens wordt, vooruitlopend op wat de GRSA2 ook zou uitvoeren, naar de functieverwaardering gekeken. Dit maakt dat een structurele bijstelling benodigd is van € 68.200.